

Jak stavět v krajině

OBEC

SRBSKO

CHKO

ČESKÝ KRAS

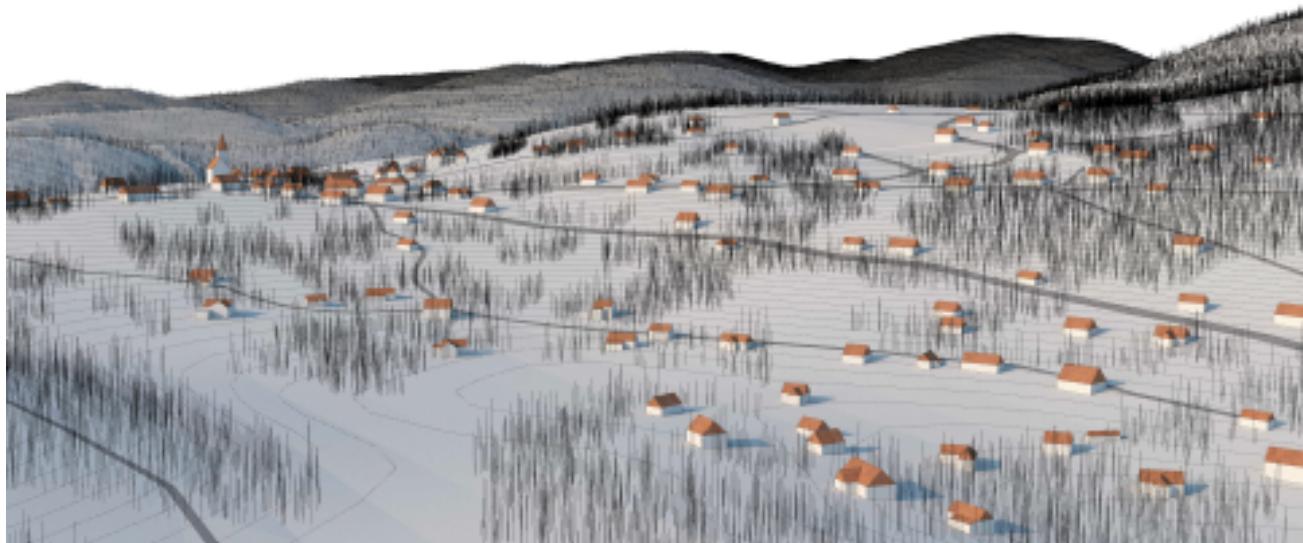
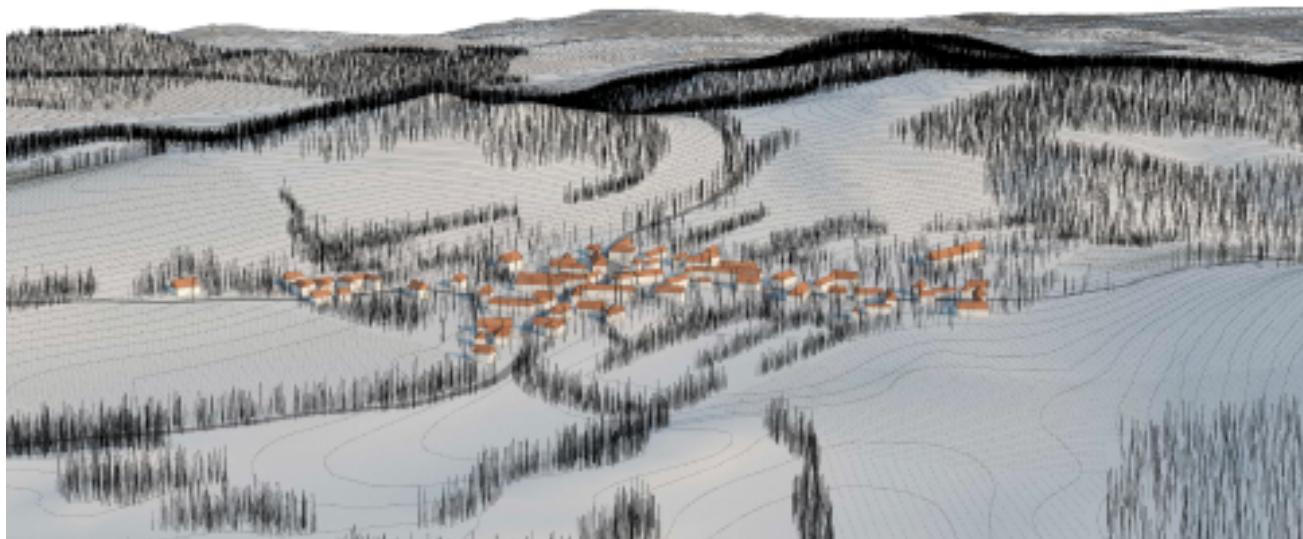

Pohled na Srbsko.

Proč a jak krajinný ráz

Patří k dobrému životu, že můžeme pobývat v prostředí, které se nám líbí a blahodárně na nás působí. Silou zákona proto bráníme takovým stavebním a jiným zásahům, které necitlivě proměňují, nebo dokonce ohrožují charakter místní krajiny. Jde zejména o typické tvary a proporce, barvy, charakteristické pohledy či kulturní formy. Takovému ohledu při vytváření nových hodnot říkáme ochrana krajinného rázu.

Posuzujeme-li nějaký stavební záměr z hlediska ochrany krajinného rázu, nejde to dělat všude stejně a podle stejných kritérií. Je zásadní, kde přesně se má stavět. Co se může schovat někde v údolí či ve skrytu stromů, nebo i pozitivně vyniknout tam, kde už novější zástavba je, působí na vesnické návsi nebo na vrcholu kopce velmi rušivě, nevhodně. To se týká jak architektonických detailů (např. větší okno), tak celkové hmoty či tvaru budov (např. plochá střecha).

RŮZNÉ CHARAKTERY KRAJIN A TOMU ODPOVÍDAJÍCÍ URBANISTICKÉ STRUKTURY:
1) KOMPAKTNÍ VESNICE S NÁVSÍ V NÍŽINNÝCH OBLASTECH
2) ROZVODNĚNÁ ZÁSTAVBA CHALUP TYPICKÁ PRO HORSKÉ OBLASTI

Chráněná krajiná oblast

Asi jen jednu sedminu území státu tvoří tzv. chráněné krajinné oblasti (CHKO). To jsou území, která se navzdory překotné modernizaci a industrializaci podařilo zachovat lépe než jiná. Udržet tato území v jejich tradiční podobě je ve veřejném, zákony posvěceném zájmu. Proto se v CHKO na ochranu krajinného rázu dbá více než jinde. A to i při schvalování stavební činnosti. Ačkoli usměrňování výstavby představuje pro jednotlivé stavebníky určitá omezení, v širších souvislostech jde o důležitou veřejnou službu pro stávající obyvatele i návštěvníky.

Obecně platí, že stavby v CHKO by měly zapadat do svého okolí. Neměly by na sebe lacině upozorňovat, vyčnívat a trčet. Žádoucí jsou stavby decentní, vycházející z místních tradic a tvarů. Ideální jsou opravy starých staveb. Nové stavby jsou přijatelné, ale ne kdekoli a ne takové, které by se vzpouzely dlouhodobě formovanému charakteru místa a okolních staveb. Nakolik architektura souvisí se způsobem životního bydlení v CHKO je především pro ty, kteří mají zájem o skromný a jednoduchý venkovský život. Okázalé, velkorylé nebo provokativní stavby, byť i esteticky a architektonicky hodnotné, se do této oblasti nehodí. Kdo stojí o takový dům (a život), měl by si raději pořídit pozemek mimo CHKO.

CHKO Český kras

Co je typické

- 1 Okolo vesnic volná zemědělská krajina pastvin, luk, polí, sadů, polních cest, lesů
- 2 Sevřené menší vesnice posazené mezi kopci se zděnými podélými statky a střechami z pálených tašek
- 3 Bez roztroušených staveb po okolí (mlýny, hájovny apod. výjimečně)
- 4 Dominanty kostelů, hradu

SKALNATÁ ÚDOLÍ A ZALESNĚNÉ VRCHY BEZ STAVEB

Navazujme na tradice

- 1 Nezastavět horizonty
- 2 Stavět (vymezovat zastavitelná území) jen v přímé návaznosti na obce
- 3 Nezakrýt historické dominanty
- 4 Opravy starých domů nebo novostavby držící tvar a vzhled statků, které jsou ve vesnicích okolo

VÁPENCOVÉ LOMY – SPOLEČNÉ PŮSOBENÍ ČLOVĚKA A PŘÍRODY

HISTORICKÉ DOMINANTY – KOSTELY, KLAŠTER, HRAD

SEMKNUTÉ VESNICE PODĚLNÝCH ZDĚNÝCH STATKŮ, LOUKY, ALEJE, SADY, POLE PASTVINY OKOLO

Srbsko

KATEGORIE SÍDLA

Sídlo vyznačují se výraznou krajinotvornou hodnotou, vystupuje jako významný spolutvůrčí krajinný prvek s příznivým projevem v kontextu širšího krajinného rámce.

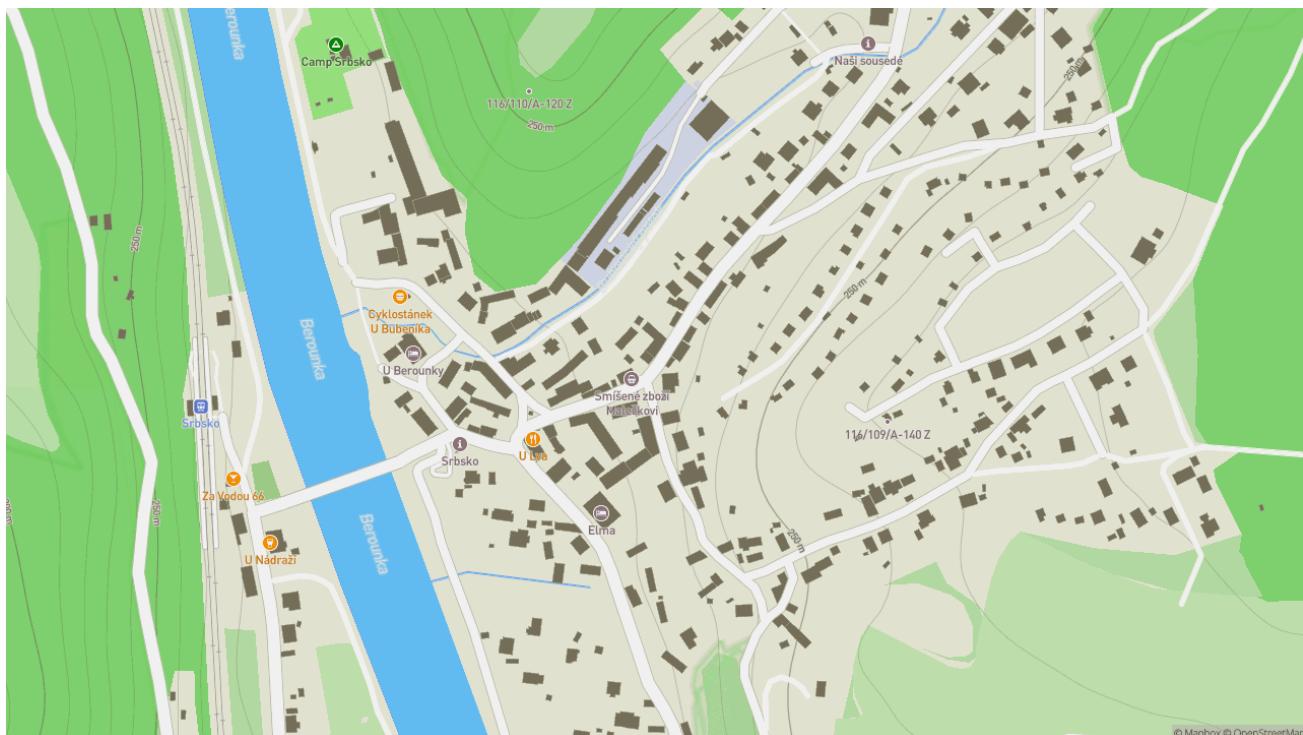
PÁSMA OCHRANY

Zpřísněné ochrany krajinného rázu

OKRES	BEROUN
KRAJ	STŘEDOČESKÝ
PRVNÍ PÍSEMNÁ ZMÍNKA	1428

POČET OBYV./DOMŮ V R. 1869	302
POČET OBYV./DOMŮ V R. 2011	479

Srbsko – sídlo zaujímající krajinářky exponovaný prostor v údolí Berounky, na jeho obou březích. Členitý terén hluboce zařízlého kaňonovitého údolí s bočními údolími Bubovického a Kodského potoka predisponují urbanistickou strukturu sídla. V současné době zástavba na levém břehu řeky zasahuje až na údolní hranu. Hlavní (historická) část zástavby je situována na levém břehu. Zde se nachází menší trojúhelníková náves s barokní kaplí a zvoníčkou. V současné době se historické jádro sídla a jeho okolí vyznačuje poměrně značným komerčním využitím (pohostinské služby). Dále do údolí Bubovického potoka stoupající zástavba má převážně obytný charakter, vyskytuje se zde však i výrobní objekty

větších proporcí (haly). Objekty výroby jsou umístěny rovněž v dolní části sídla – na levém břehu toku výše proti proudu. Rodinné domy či vily pocházející z různých údobí 20. století jsou konstrukčně, hmotově i výrazově značně diferencovány. Zástavba na pravém břehu řeky je rovněž poměrně diferencovaná, měřítkově jednotná. Níže při řece stojí vilové stavby a rekreační objekty (chaty). Dominantní prvek zde tvoří vila č.p. 102 evokující zámecký styl. Obě části sídla spojené mostem jsou v bezprostředním kontaktu s lesními porosty na svazích. Levostranná část sídla disponuje i velmi bohatou zelení zahrad.

Převažující charakter výstavby

Zástavba sídla na levém břehu.

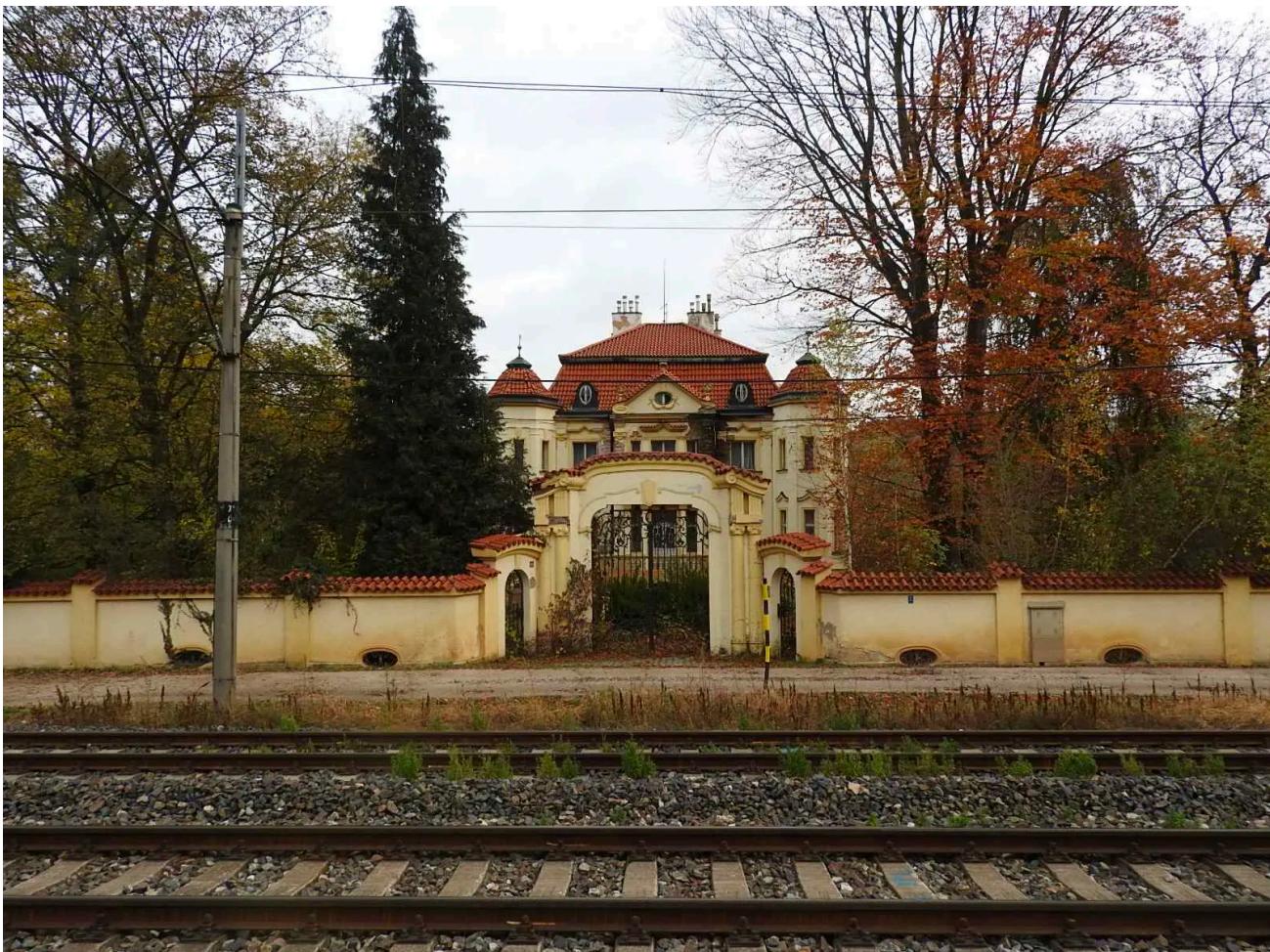

Dominantní stavba nad Berounkou s charakteristickou pseudomansardovou střechou a vikýřovou vestavbou.

Vila s členitou valbovou střechou a dominantními členěnými okny s obloukovým zakončením.

Reprezentativní vila v historizujícím novobarokním slohu v pravobřežní části sídla.

Komerční objekt v nárožní poloze hmotově doplňuje okolní zástavbu. Celkem vhodně je zvoleno barevné zvýraznění výkladců a dveří.

Přítomnost památkově chráněných objektů

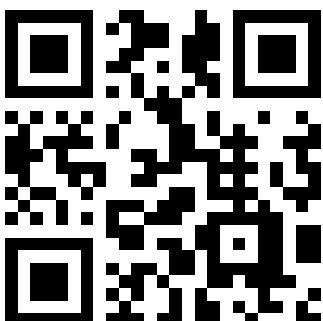
Podmínky ochrany a doplňující doporučení

- 1 Novou obytnou výstavbu situovat v rámci rozsahu zastavěného území sídla výhradně na levém břehu řeky – proluky ve stávající zástavbě; zástavbu nerozšiřovat za stávající okraje zástavby – především na jihovýchodním okraji sídla.
- 2 Při realizaci nové výstavby dbát základních architektonických pravidel či forem venkovské zástavby – sedlová střecha s možným zvalbením, obdélný půdorys, podlažnost ad.; vyloučit výstavbu bytových domů.
- 3 Novou zástavbu vystupující měřítkem nad stávající objekty na území sídla vyloučit.
- 4 Zachovat souvislou lesní zeleň navazující bezprostředně na zástavbu a spoluformující projev sídla v krajině.
- 5 Novou zástavbu vhodně koncipovat s ohledem na přechod do nezastavěného území – doplnit o diferencované výsadby stanoviště odpovídající zeleně.
- 6 Bránit nevhodným architektonickým zásahům u obytných staveb (přístavby narušující hmotu a půdorys především starší obytné zástavby).
- 7 Uplatňovat důslednou ochranu památkově chráněných a dalších historických staveb.
- 8 Nerozšiřovat chatovou zástavbu.

Doporučení

Je dobré si předem zjistit, zda zamýšlený stavební záměr je v souladu s územním plánem (viz webové stránky obce). Zároveň doporučujeme ještě před započetím projekčních prací konzultovat svůj záměr na správě CHKO – je vhodné mít s sebou alespoň zákres půdorysu do situace, tj. umístění stavby v katastrální mapě, a hmotovou skicu, tj. siluetu stavby ve vybrané fotografii z charakteristického pohledu ukazujícího její působení v krajině.

Další informace

WEBOVÉ STRÁNKY OBCE
WWW.OBECRSBSKO.CZ/

ÚZEMNÍ PLÁN
WWW.MESTO-BEROUN.CZ/MESTO-A-URAD/UZEMNI-PLANOVANI/OBCE-ORP-BEROUN/SRBSKO/

PAMÁTKOVÝ KATALOG
PAMATKOVYKATALOG.CZ/USKP/PODLE-RELEVANCE/1/
SEZNAM/?
KRAJ=ST%C5%99EDO%C4%8DESK%C3%BD+KRAJ&OKR...

Kontakt

Správa CHKO Český kras
č. p. 85, 267 18 Karlštejn

Úřední hodiny všech pracovišť
ponděl, středa: 8–17 hod

951 42 4552, 951 42 4554
stredni.cechy@nature.cz
www.nature.cz/web/chko-cesky-kras

